

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi**

Łódź, dnia grudnia 2010 r.

**Pani
Jolanta CHEŁMIŃSKA
Wojewoda Łódzki**

**LLO-4101-15-03/2010
P/10/047**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi skontrolowała Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi (zwany dalej „Urzędem” lub „ŁUW”) w zakresie realizacji prywatyzacji bezpośredniej prowadzonej od 1 stycznia 2007 r. do 30 czerwca 2010 r., z uwzględnieniem procesów rozpoczętych przed 2007 r. i kontynuowanych w drugiej połowie 2010 r. Kontrolą objęto również zagadnienia dotyczące komercjalizacji i nadzoru Wojewody Łódzkiego nad przedsiębiorstwami państwowymi.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 7 grudnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Wojewodzie niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W kontrolowanym okresie przed powołaniem Pani w dniu 29 listopada 2007 r. na funkcję Wojewody Łódzkiego, funkcję tę pełnili: od 13 maja 2004 r. do 25 stycznia 2006 r. Pan Stefan Krajewski oraz Pani Helena Pietraszkiewicz od 26 stycznia 2006 r. do 28 listopada 2007 r.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Wojewody Łódzkiego w kontrolowanym zakresie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, które nie miały jednak istotnego wpływu na kontrolowaną działalność.

1. Liczba przedsiębiorstw państwowych, dla których Wojewoda Łódzki pełnił funkcję organu założycielskiego, wynosiła 56 (w tym 25 czynnych) na dzień 1 stycznia 2007 r. oraz 8 (w tym 6 czynnych) na dzień 30 czerwca 2010 r. Spośród 25 przedsiębiorstw czynnych, w okresie objętym kontrolą, sprywatyzowano 5 przedsiębiorstw, a 13 zostało skomercjalizowanych. Na dzień zakończenia kontroli w nadzorze Wojewody Łódzkiego pozostawały dwa przedsiębiorstwa czynne, objęte procesami prywatyzacji bezpośredniej oraz komercjalizacji.
2. Urząd był właściwie przygotowany do realizowania działań prywatyzacyjnych. W jego strukturze organizacyjnej funkcjonowały komórki odpowiedzialne za przekształcenia własnościowe i nadzór nad przedsiębiorstwami państwowymi (oddział prywatyzacji; oddział nadzoru właścicielskiego przedsiębiorstw, oddział analiz i kontroli, a w późniejszym okresie - oddział, a następnie wieloosobowe stanowisko ds. nadzoru właścicielskiego i przekształceń własnościowych).
We wskazanych komórkach organizacyjnych ŁUW zatrudnionych było - według stanu na dzień 1 stycznia 2007 r. - 21 osób. Wraz ze zmniejszaniem się liczby nadzorowanych przedsiębiorstw i projektów prywatyzacyjnych, zatrudnienie ograniczone zostało do pięciu osób na dzień 30 czerwca 2010 r. oraz do czterech na dzień zakończenia kontroli (30 listopada 2010 r.). W ocenie NIK takie stopniowe ograniczanie zatrudnienia nie miało ujemnego wpływu na przebieg i jakość procesów prywatyzacyjnych.
3. W ocenie Izby, Urząd rzetelnie i zgodnie z wymogami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 czerwca 1997 r.², wykonywał czynności związane z procesem prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych. ŁUW każdorazowo wykonywał analizy przedsiębiorstwa, których zakres obejmował: sytuację prawną majątku przedsiębiorstwa, stan i perspektywy jego rozwoju, ocenę realizacji obowiązków wynikających z tytułu wymagań ochrony środowiska i ochrony zabytków oraz szacowanie wartości przedsiębiorstwa.

² rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zakresu analizy spółki oraz przedsiębiorstwa państwowego, sposobu jej zlecania, opracowania, zasad odbioru i finansowania oraz warunków, w razie spełnienia których można odstąpić od opracowania analizy (Dz. U. Nr 64, poz. 408 ze zm.)

4. W ocenie NIK spełnione zostały warunki zapisane w art. 51 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji³ (zwanej dalej „ustawą o kip”), dotyczące oddania przedsiębiorstwa do odpłatnego korzystania, w zakresie: przystąpienia ponad połowy ogólnej liczby pracowników przedsiębiorstwa do tworzonej spółki, uczestnictwa w akcjonariacie wyłącznie osób fizycznych, objęcia co najmniej 20% akcji przez osoby niezatrudnione w prywatyzowanym przedsiębiorstwie państwowym, opłacenia kapitału zakładowego w kwocie nie niższej niż 20% wysokości funduszu założycielskiego i funduszu przedsiębiorstwa w dniu, na który został sporządzony bilans za rok obrotowy poprzedzający wydanie zarządzenia o prywatyzacji bezpośredniej. W ww. trybie sprywatyzowane zostały trzy przedsiębiorstwa.
5. Stosownie do postanowień art. 6 w związku z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2006 r. o zmianie ustawy o kip oraz zmianie niektórych ustaw⁴, 11 przedsiębiorstw zostało zgłoszonych do komercjalizacji w terminie do 30 czerwca 2007 r., z czego skomercjalizowanych zostało 9 przedsiębiorstw. W przypadku dwóch Minister Skarbu Państwa odmówił komercjalizacji ze względu na ich sytuację ekonomiczno-finansową, z tego w 2010 r. Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe „Polbis” w Łodzi zostało zlikwidowane, a Zakłady Mechaniczne „Chemitex” w Łodzi w okresie późniejszym ponownie zgłoszono do komercjalizacji. NIK negatywnie ocenia niezgłoszenie do komercjalizacji, we wskazanym wyżej ustawowym terminie, dwóch przedsiębiorstw, tj.: Fabryki Maszyn Introligatorskich „Introma” w Łodzi (FMI „Introma”) oraz Przedsiębiorstwa Transportowo-Usługowego „Trans-Centrpol” w Łodzi (PTU „Trans-Centrpol”). Organy tych przedsiębiorstw skierowały do Wojewody Łódzkiego wnioski o prywatyzację bezpośrednią przez oddanie przedsiębiorstwa do odpłatnego korzystania, na podstawie art. 51 ustawy o kip. NIK wskazuje na długotrwałe rozpatrywanie przez ŁUW ww. wniosków:
- pismem z dnia 11 sierpnia 2006 r. organy FMI „Introma” złożyły wniosek w sprawie prywatyzacji tego przedsiębiorstwa. Procesu prywatyzacji nie można było jednak rozpocząć ze względu na nieuregulowany stan jednej z nieruchomości przedsiębiorstwa, na co wskazywał już radca prawny Urzędu w opinii z dnia 28 września 2006 r. Pomimo to prowadzone były przygotowania do prywatyzacji.

³ Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 107, poz. 721

I tak m.in. w dniu 1 marca 2007 r. Wojewoda zalecił przedsiębiorstwu przeprowadzenie przetargu na opracowanie analizy przedprywatyzacyjnej. Ostatecznie zalecenie to nie zostało jednak wykonane. W okresie dwóch lat (2006 – 2008) Urząd prowadził z przedsiębiorstwem liczną korespondencję w sprawie działań na rzecz uregulowania stanu prawnego nieruchomości. Ostatecznie odmownej odpowiedzi na wniosek z dnia 11 sierpnia 2006 r. udzieliła Pani Wojewoda dopiero w dniu 17 czerwca 2008 r., kierując następnie wniosek do Ministra Skarbu Państwa o komercjalizację przedsiębiorstwa. Akt komercjalizacji podpisany został w dniu 5 października 2010 r., po długotrwałym okresie uzupełniania przez przedsiębiorstwo dokumentacji, załączonej do wniosku o komercjalizację. W tym czasie FMI „Introma” odnotowywała dodatnie wyniki finansowe, jednakże zysk netto w latach 2007 – 2009 ulegał stopniowemu ograniczeniu i wynosił odpowiednio: 121, 59 i 19 tys. zł,

- odmownej odpowiedzi Wojewody Łódzkiego na wniosek prywatyzacyjny organów PTU „Trans-Centrpol” z dnia 31 marca 2005 r. udzielono dopiero w dniu 11 lutego 2008 r., uzasadniając taką decyzję sytuacją ekonomiczno-finansową przedsiębiorstwa i ryzykiem niewywiązania się spółki, która przejęłaby przedsiębiorstwo do odpłatnego korzystania, ze zobowiązań wynikających z umowy leasingowej. Jak wyjaśnił Dyrektor Wydziału Infrastruktury Pan Jan Michajłowski, rozpatrzenie tego wniosku wstrzymane było do czasu uzyskania stabilnych wyników finansowych, których jednak przedsiębiorstwo nie uzyskało. Do komercjalizacji, PTU „Trans-Centrpol” Pani Wojewoda zgłosiła w dniu 28 marca 2008 r.

W dniu 30 kwietnia 2010 r. zostało wydane przez Wojewodę Łódzkiego zarządzenie w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia postępowania mającego na celu sprzedaż przedsiębiorstwa. Według stanu na dzień zakończenia kontroli postępowanie to było w toku.

NIK zauważyła, że w piśmie Wojewody Łódzkiego z dnia 28 grudnia 2009 r., skierowanym do MSP, zwrócono uwagę, że wniosek w sprawie komercjalizacji PTU „Trans-Centrpol” nie został jeszcze rozpatrzony, oraz – w związku z otrzymaniem listu intencyjnego potencjalnego nabywcy – poinformowano o zamiarze sprywatyzowania przedsiębiorstwa poprzez sprzedaż. W ocenie Izby, ŁUW nie podjął skutecznych działań mających na celu uzyskania z MSP

jednoznacznej decyzji dot. komercjalizacji tego podmiotu. W zaistniałej sytuacji, przed wszczęciem jakichkolwiek działań prywatyzacyjnych zasadnym było uzyskać pisemną odpowiedź Ministra Skarbu Państwa w tej sprawie.

6. Niecelowym, w ocenie NIK, było wystąpienie Wojewody Łódzkiego, pismem z dnia 20 stycznia 2009 r. do Ministra Skarbu Państwa, z wnioskiem o wstrzymanie procesu komercjalizacji Przedsiębiorstwa Usług Socjalno-Bytowych Budownictwa Komunalnego (dalej: PUSBBK), z uwagi na – jak podano w ww. piśmie - *„uzasadnione podejrzenie, że w przedsiębiorstwie mogą wystąpić przesłanki do wprowadzenia procesu likwidacji”*. W piśmie tym wątpliwości poddano wiarygodność ksiąg rachunkowych PUSBBK oraz efektywność ekonomiczną zarządzania przedsiębiorstwem. W całym okresie objętym kontrolą nie zachodziły jednak żadne realne przesłanki do likwidacji PUSBBK, określone w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych⁵, a przedsiębiorstwo w latach 2007-2009 uzyskiwało zysk netto, wynoszący odpowiednio: 194,6 tys. zł, 125,0 tys. zł i 56,3 tys. zł.

Urząd w 2009 r. zalecił przedsiębiorstwu działania polegające na przeprowadzeniu audytu finansowego, analizy ekonomicznej efektywności funkcjonowania ośrodka wczasowego PUSBBK w Ustroniu Morskim oraz wyceny wartości przedsiębiorstwa. Dokumenty te oraz kontrole przeprowadzone przez pracowników Urzędu nie wykazały jednak nieprawidłowości w zakresie gospodarki finansowej całego przedsiębiorstwa, jak również ww. ośrodka. Zlecenie tych opracowań w ocenie NIK nie było celowe, a ponadto osłabiło wynik finansowy PUSBBK w 2009 r. I tak, na wykonanie ww. analizy ekonomicznej i operatów szacunkowych z wyceny nieruchomości przedsiębiorstwo wydatkowało łącznie 22,4 tys. zł z podatkiem VAT, co w 2009 r. stanowiło 40% zysku netto, a wraz z opinią i raportem z badania sprawozdania finansowego za 2008 r. - 55% zysku netto. Ponadto wystąpienie do Ministra Skarbu Państwa o wstrzymanie procesu komercjalizacji PUSBBK wydłużyło ten proces prawie o półtora roku, co potwierdził Minister Skarbu Państwa w informacji udzielonej NIK,

Także niewskazane, zdaniem NIK, było zalecenie dotyczące próby sprzedaży nieruchomości FMI „Introma”, zlokalizowanej w Łodzi, przy ul. Dowborczyków,

⁵ Dz.U. z 2002r. Nr 112, poz. 981 ze zm.

gdyż przedsiębiorstwo nie posiadało niezabezpieczonej innej nieruchomości na cele produkcyjne.

W wyniku takiego zalecenia przedsiębiorstwo w marcu 2009 r. ogłosiło przetarg na sprzedaż ww. nieruchomości, który jednak nie został rozstrzygnięty. W informacji udzielonej w trybie art. 29 pkt 2 lit. f ustawy o NIK, dyrektor FMI „Introma” Pan Edward Podziński podał, że przetarg odwołał ponieważ zgłosił się oferent na nabycie innej nieruchomości przedsiębiorstwa, zlokalizowanej w Łodzi przy ul. Narutowicza.

Izba zauważyła, że praktycznie całą działalność produkcyjną przedsiębiorstwo prowadziło w obiektach zlokalizowanych przy ul. Dowborczyków. W ocenie NIK organ założycielski nie powinien zalecać sprzedaży tej nieruchomości, w sytuacji kiedy przedsiębiorstwo nie posiadało innej nieruchomości, na terenie której mogłoby prowadzić produkcję. Powyższe działania Urzędu rekomendowane były m.in. opiniami – doradcy Wojewody Łódzkiego Ireneusza J. w okresie od października 2008 r. do grudnia 2009 r.

Przedstawiając powyższe Najwyższa Izba Kontroli uprzejmie informuje, że zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Wojewodzie prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

wz. Dyrektora Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli